

Сергій
УХАЧЕВСЬКИЙ

СТІНА.
ОСІННІ
ІЛЮЗІЇ

 НК Богдан

ББК 84(4Укр)-5(2)
У89

Серію “Український детектив” засновано 2009 року

Ухачевський С.

У89 Стіна. Осінні ілюзії. Детективні повісті. —
Тернопіль: Богдан, 2009. — 384 с. —
(Серія “Український детектив”).

ISBN 978-966-10-0922-5

Бійки і пиятики, стрілянина і крадіжки, шантажі та погрози — ось та калейдоскопічна атмосфера, в якій живуть і борються герої детективних повістей “Стіна” та “Осінні ілюзії”, події котрих розгортаються наприкінці 80-х років після розпаду Радянського Союзу.

ББК 84(4Укр)-5(2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора та видавництва.*

ISBN 978-966-10-0951-5 (серія)
ISBN 978-966-10-0922-5

© Видавництво “Навчальна
книга – Богдан”, макет,
художнє оформлення, 2009
© Ухачевський С., 2009

СТІНА

ПОВІСТЬ

*... ці баби, що пропахли сечею і потом,
раковидні туманності ліжок двоспальних,
ці чесноти чужі, що купуються оптом
по “троячці” за кожну, ця фальш поминальних*

*посиденьок, застіль і чорт знає чого ще,
ці зачумлені морди пролетаріату,
ці школярки у міні, ці спльовані площі,
це високе мистецтво балакати матом,*

*ці, мов ями помийні, парки культури,
де зустрінеш усе — від пляшок до ландонів,
ці зашмаркані діти, ці пси і ці мури,
і прапори, прапори, прапори червоні!..*

Б. Щавурський

1

Ліда не хотіла, щоб він, чекаючи, нервував... Тому, нашвидкуруч перекусивши, зняла шкільну форму, одягнула джинси, светр, теплу куртку і вибігла з квартири на вулицю. Тролейбусна зупинка була поруч з будинком, але дівчина поспішно зиркнула на годинника і зупинила таксі, що саме над'їхало. Зручно вмостилася на задньому сидінні, сказала адресу і пригадала: вранці їй здалося, що саме сьогодні повинно щось трапитися...

Минав урок за уроком, перерва за перервою, але нічого не ставалося. День був буденним та нудним. За вікном класної кімнати лив дощ, — одноманітно і монотонно, хоч календар на стіні переконував, що сьогодні вже третє грудня 1982 року. Вуличні пейзажі навіювали нудьгу. Мокрі від двотижневої зливи будинки, голі кістяки дерев, брудний від перегнилого листя асфальт і мертві газони не милували око... Кожен урок погрожував двійкою. У класах докучливо миготіли лампи денного світла, і від усього цього створювався мерзенний настрій.

Напевно, негода брала реванш за ті сонячні дні, які подарувала осінь. Глянеш на це сталеве небо —

Я тобі таку характеристику дам, що тебе з нею в тюрму не приймуть! Ге-е-еть!

Роман нервово крутнувся на місці і, гримнувши дверима, вибіг з кабінету.

— Василишин! — раптом заверещала услід Естера Яківна. — Вернися! Негайно! Я кому сказала!

“То “геть”, то “вернися”, — міркував Роман. — Ні, у неї з психікою не все гаразд”. Втім, повертатися зовсім не хотілося. Цей енергетичний вампір *Цистерна* Яківна — так про себе її називав хлопець — настільки його вимотувала, що зараз п’яно йшов вузькими коридорами, майже по пам’яті орієнтуючись у довколишньому. Повернув у роздягальню, став лицем до вікна і міцно схопив пальцями бетонний підвіконник. Від образи за себе, за власне безсилля, за батьків та за таке своє нікчемне життя перехопило горло. Минуло кілька хвилин, поки хлопець опанував себе, аж раптом знову почув за спиною триклятий голос Естери Яківни:

— Ось ти де! — вона дещо заспокоїлась, хоча говорила надірваним голосом. — Ви подивіться на нього, Тетяно Василівно, — звернулася до нового класного керівника Романа. — Він на мене кричить, гримає дверима, грубіянить, розумієте?! Може, хоч ви на свого учня маєте якийсь вплив? Він відмовляється мене слухати!

Роман повернувся обличчям до вчителів.

— А ви, Тетяно Василівно, зберіть комсомольські збори і на них засудіть мою поведінку, — сказав Роман і всміхнувся, пригадавши ті збори, які Естера Яківна зібрала колись, щоб обговорити на них “недостойну поведінку” Василишина.

Але тоді Роман нахабно заявив, що він не комсомолец, тож яке право мають його “розбирати” комсомольці. І взагалі, він не зобов’язаний бути на цьому збіговиську підлабузників, оскільки у нього тренування.

В Естери Яківни нервово сіпнулися підборіддя, вона, напевне, теж пригадала той випадок. “Гадаю, вам з ним буде про що поговорити”, — сердито прогарчала директор і, розвернувшись на викручених у різні боки каблуках, вийшла з роздягальні.

Класний керівник ледь встигла набрати в груди повітря, аби щось сказати, але повернулася Естера Яківна.

— Я хочу тебе попередити, — докинула Романові. — Поки я живу, ти тут керувати не будеш!

— Я й не збираюсь, — знизав плечима юнак.

— Ще раз кажу, що не будеш! — різонула повітря ребром долоні.

— Ну й слава Богу! — вкотре погодився хлопець.

— Ви чули? — звернулася до вчительки, яка не могла втямити суть їхньої розмови. — Хамло настане, ще й про Бога згадує! — розвернулася й нарешті пішла геть.

Вчителька полегшено зітхнула, коли Естери Яківни не стало поруч. Вона все ще не вирішила, як повинна себе поводити з учнем. Можливо, коли б перед нею стояв хтось із молодших школярів, Тетяна Василівна знайшла б потрібні слова, але в десятому класі лише місяць була керівником і не орієнтувалася в шкільних подіях, стосунках та характеристиках учнів. Після несподіваної смерті своєї попередниці, на прохання педагогічного колективу, погодилася взяти керівництво над

Епілог

Тетяна Василівна залишилася живою. Вона розрахувалася з роботи і повернулася додому в Стрий. Там народила сина. Через місяць після пологів до неї приїхав Ковальчук і розповів про останній візит Романа.

Ще через день він завітав до Ольги, щоб привітати її з новонародженим. Відтоді обом — і Тетяні, й Ользі — щомісяця приходили значні суми грошей у карбованцях через пошту, а якісь невідомі люди приносили долари... З'явилася легенда про те, що Роман живий.

Десять тисяч доларів Мирослав від імені Романа дав на відновлення церкви і, розповівши священникові історію короткого життя покійного, попросив помолитися за його душу. А ще — збудував пам'ятник на могилі Романа, а на річницю смерті влаштував з однокласниками поминки в одному з улюблених ресторанів Василюшина.

Могили Романа і Людмили Білецької були поряд... Можливо, їхні душі з'єднаються на небесах або в майбутньому житті, якщо таке існує.

Естера Яківна померла від інсульту перед Різдвом — через три місяці після Романової смерті. Серед ночі вигукнула: "Не може цього бути!" — схопилася за серце і до тями більше не приходила. Її чоловік, який також натерпівся від характеру Естери Яківни, через якийсь час за чаркою сказав товаришам: "Хлопці, про покійних погано говорити — гріх, але я буду не я, коли це не чорт мою мегеру забрав"... Підпила компанія почала допитуватися, чому він так сказав, але той лише хитро підморгнув, та нічого не пояснив.

У 1995 році, коли сини Ольги та Тетяни пішли до школи, вони отримали повідомлення, що на ім'я дітей у швейцарському банку лежить по сто п'ятдесят тисяч доларів. Якись невідомі люди влаштували зустріч обох жінок, так вони зустрілися вдруге і відкрили для себе, що їхні діти — брати. Вся ця історія зміцнила їх у вірі, що Роман живий. Але то, звичайно, була справа рук Ковальчука, який на той час завдяки Романовим грошам став поважним бізнесменом, депутатом, а оскільки сімейне життя у нього не склалось, ще й лікарі повідомили, що не може мати дітей, Мирослав і підтримував легенду про Василюшина та піклувався про його нащадків.

В архівах КДБ залишилася копія Романового листа до батька:

“Таточку! Я до останньої хвилини життя дякувати тобі, що ти навчив мене бути людиною. Це важка ноша, але я не зганьблю ні свого прізвища, ні тебе. Я донесу її.

Я не хотів би зараз бути у тій ситуації, в якій опинився. Хотів би вчитися, щоб потім приносити користь людям, Україні, але все повстало проти мене, і я не можу вчинити по-іншому. Пробач мене, безпутного, і прощай. Може, і Бог мені простить. Лише на це сподіваюся.

А може, я просто народився не у свій час?”

1989-95, 1999-2000 рр.

ЗМІСТ

Стіна	3
Осінні ілюзії	163

Літературно-художнє видання

УХАЧЕВСЬКИЙ Сергій

Серію “Український детектив” засновано 2009 року

**СТІНА
ОСІННІ ІЛЮЗІЇ**

Детективні повісті

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Донара Пендзей*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 28.08.2009. Формат 70×92/32.
Папір офсетний. Гарнітура Galleon.
Умовн. друк. арк. 20,16. Умовн. фарбо-відб. 20,16.

Видавництво “Навчальна книга – Богдан”
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661009225

9 | 789661 | 009225